

Evidenční list doplňkový - č. 1a

Ústřední seznam kulturních památek ČR

Část obce Horní Jiřetín	Obec Horní Jiřetín	Okres Most	Název (označení) památky socha sv. Jana Nepomuckého	Číslo rejstříku ústř. seznamu 43025 /5-335
-----------------------------------	-----------------------	---------------	--	--

Pokračování popisu:

kvádrů s dvěma oblouky a dvěma pilíři. Oběma mostními oblouky se valí voda. Na mostě stojí skupina lidí, vyplňující celou šířku mostu. Ústřední osobou je Jan Nepomucký, zpodobněný enface. Dolní část jeho postavy není za parapetem vidět; znázorněn je těsně před svržením z mostu do vody. Je oblečen do kanovnického roucha, kolem krku má široký závěs, patrně s křížem. Obě široce rozepjaté ruce spojuje dvojí provaz (?), levá ruka drží poměrně dlouhý kříž. Kolem hlavy má Jan paprscitou svatozář (střídavě s kratšími a delšími paprsky). Vpravo od světce je skupina šesti mužů (v seskupení: jeden, jeden, dva za sebou a opět dva za sebou – zprava). Dva muži – ti nejbližší Janovi – mají výrazné pokrývky hlavy. Za touto skupinou je vidět sedm nepravidelně rozmístěných zbraní na tyči (kopí a halapartny). Vlevo od Jana Nepomuckého stojí tři postavy (dvě vedle sebe a jedna za nimi), značně poškozené – tedy málo zřetelné. Výrazným prvkem je v této části výjevu v lokti ohnutá zdvižená pravá paže zadní z postav, držící vysokou pochodeň. Pochodeň hoří mohutným plamenem a vydává oblaky kouře, valící se horizontálně doprava. Dalším reliéfem směrem k zadní stěně soklu je scéna „Poutí sv. Jana Nepomuckého do Staré Boleslavi“. Zhruba uprostřed je situována postava kráčejíciho sv. Jana, znázorněná z poloprofilu. Světec je oděn do dlouhého šatu, vpředu nahoře se zapínáním na knoflíky. Zádá kryje plášť(?). Jan se pravou rukou opírá o hůl, v levé ruce, ohnuté v lokti, drží růženec. Kolem světcovy hlavy je svatozář, znázorněná čarami (rýhami). Jan hledí doleva - na kostel, k němuž přichází. Z kostela, který je situován na levé straně výjevu, je vidět vstupní průčelí. Uprostřed stěny má půlkruhově zakončený vstupní portál, po stranách od něj lizény; na pravém nároží je opěrák (?) se šikmou stříškou. Nad portálem je linkou naznačena voluta. Pootevřené vstupní dveře do kostela jsou jednokřídlé, s výraznými ozdobnými panty. Nad vstupním portálem se Janovi zjevuje staroboleslavské palladium – poprsí P. Marie, držící oběma rukama v náručí Ježíška. P. Marie má na hlavě korunu, hlavu a ramena kryje rouška. Ježíšek má kolem hlavy svatozář; podobná, avšak s delšími paprsky, lemuje celé palladium. Na pravé straně celého reliéfu je poměrně velký strom s doleva ohnutým kmenem a bohatou korunou, nad hlavou sv. Jana Nepomuckého jsou linkami vyznačená kupovitá oblaka. Zadní stěna soklu je opatřena nápisem s chronogramem: „HONORIDIVIOANNI / NEPOMVCENIEX / STRVCTAESTISTA / STATVA“. Chronogram datuje vznik sochy do roku 1737. Na další stěně soklu je opět reliéf, tentokrát se scénou „Sv. Jan Nepomucký ve vězení“. Světec zde sedí v cele se stěnami z kamenných kvádrů a s kamennou podlahou. Na pravé straně vězení je strážní vížka (?). V pozadí je stěna cely prolomena půlkruhově zakončeným otvorem. Jan Nepomucký sedí na levé straně cely, zpodobněn je z poloprofilu. Rukama drží otevřenou knihu (?), nohy má spojené řetězem. Kolem Janovy hlavy je svatozář. Poslední reliéf této části soklu (vlevo od přední stěny) představuje „Mučení sv. Jana Nepomuckého“. Uprostřed je světec, připoutaný s rukama nahoře na žebřík (?) – je až na bederní roušku nahý. Kolem hlavy má svatozář. Vpravo a vlevo od Jana je vždy jedna mužská postava, pálící Janovi bok (?). Pravý muž je zpodobněn enface, levý pak z profilu. Oba mají bosé nohy a výrazné kalhoty, sepnuté pod koleny. V levém dolním rohu je nádoba s hořícím ohněm. Na pravé straně scény je sedící postava (král Václav ?). Na stěně nad ním je vidět část obdélného zamřížovaného okna, za levým mučitelem je pak rozpoznatelné kolo na lámání. V horní části reliéfu jsou oblaka kouře (?) (celý reliéf je poškozený, takže popis je velmi obtížný).

Na výše popsanou partii soklu s reliéfy a nápisem navazuje zúžená konkávní horní část. Její stěny mají hrubý povrch, lemovaný hladkou páskou - dole se zkosenými rohy. Na přední stěně se nachází vysoký reliéf andílčí hlavičky a pod ním reliéfní kartuše. Andílek má krátké vlnité vlasy, sčesané z čela, vedle hlavy pak malá křídélka. Kartuše, oddělená od andílky páskou se zavinutými konci, má zprohýbané okraje, lemuje ji páska - dole uprostřed překřížená. V kartuši je vyryt nápis: „St. /Johan“. Pod kartuší je reliéfní listový střepec. Všechny ostatní stěny horní části soklu jsou provedeny stejně: je na nich střepec, tvořený čtyřmi, směrem dolů se zmenšujícími listy s třemi laloky. Nad touto úrovní obíhá sokl pás „kladí“, oddělený nahoře a dole oblou římsou, bez výzdoby. Celý sokl ukončuje značně přesahující profilovaná římsa s oblou horní částí. →